

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

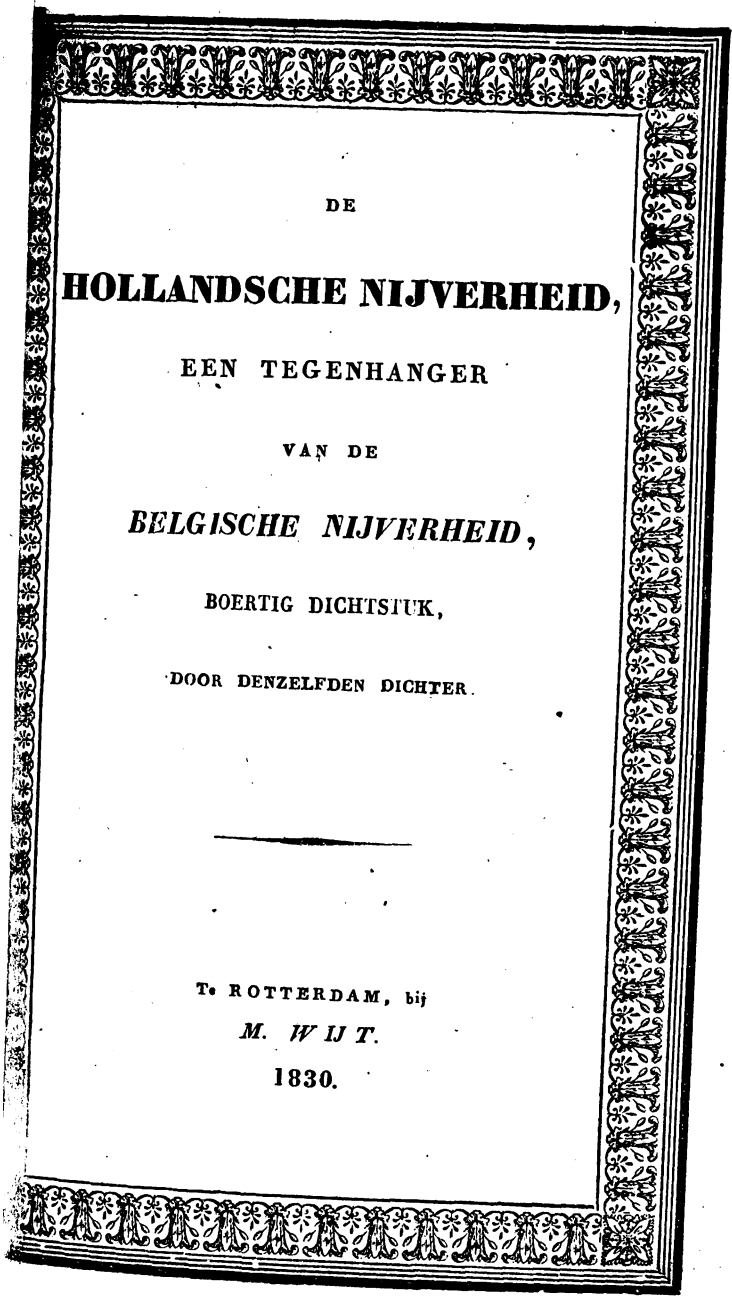

PAMFLET

26071

N 52. 103.

DE

HOLLANDSCHE NIJVERHEID,

EEN TEGENHANGER

VAN DE

BELGISCHE NIJVERHEID,

BOERTIG DICHTSTUK,

DOOR DENZELFDEN DICHTER.

T. ROTTERDAM, bij

M. W I J T.

1830.

I 35

DE

HOLLANDSCHE NIJVERHEID,

EEN TEGENHANGER

VAN DE

BELGISCHE NIJVERHEID.

BOERTIG DICHTSTUK.

Holland boven al. —

Wanneer ik daar zoo peinsde en zat,
En met mijn oog het grondvlak mat,
Van Walch'rens afgebrokkeld strand
Tot Gruno's oostlijk oeverzand,
En wat er zoo al noordwaarts ligt
Aan Amstel, Zaan of wel in 't Stigt,
En nog zoo menig dorp en stad
Als IJssel, Maas of Rijn bespat;
Dan bleek mij dat dat fransche slijk
Zoo diep veracht, toch uiterst rijk
Was door zijn eigen nijverheid,
En dat, wat er ook werd gezeid:

Dat Holland slechts door handelsras
 Bewoond, vol *egoïsmus* was;
 Een hoop van schag'raars, tuk op winst,
 Voor schrapen goed, voor arbeid minst,
 Een logengeest alleen zulks sprak,
 Die 't aan gezond verstand ontbrak.
 Een franschman, die alleen den hoek
 Der handelbeurs met een bezoek
 Vereerde, waar der Staten schuld,
 De beurzen leegt, de hoofden vult,
 Om daar *perpétueele* rent,
 Door Spanje haast te geefs gevent,
 Te slijten tot den hoogen prijs
 Gemaakt ter hoofd-fabriek Parijs.
 Of, een professor die, uit Hall',
 Om 't goede voër en warme stal
 Meer dan uit zucht tot onderzoek,
 Naar herwaards kwam, en slechts van *Broek*,
 Als of daar Hollands roem in stak,
 Of van een oude sleepkoets sprak,
 En schrolde, omdat hij eens een fooi,
 Een zilvergros van Duitsch *alooi*,
 Na 't gulle maal hem aangeregt
 Schonk, wjl men voorging, aan den knecht,
 En zei: in Holland wordt betaald
 Al 't geen waarop men is onthaald.

En dus wordt Hollands lof bereid
 Door zelfbelang of gierigheid. —
 Maar die dat landje wel beziet,
 Vindt nijvre welvaart, anders niet,
 En landbouw, handel en fabriek
 Maakt Hollands landzaat beurtlings rijk.

Vooreerst: Tabak, dat 's handelswaar;
 Maar zeg mij eens, wie maakt ze klaar,
 Die lekk're fijn gekorven sla?
 Vraagt hier, vraagt het aan *Moffrika*;
 Waar is het dat men knasser vindt;
 Zoo goed gesausd, zoo sterk bemind,
 En waar van 't bruin geverwde sop
 Zoo sterk dringt door de hardste kop,
 Dat hij van geel dukaten goud
 Zoo bruin wordt als maghonyhout?
 In Holland. — Wie, wie maakt uit aard'
 Een pijp, den rooker meerder waard,
 Dan 't kostbaarst roer voor Hollandsch mond,
 In-eengedraaid op Duitschlands grond?
 't Is Holland. — Wie bereidt de wijn,
 Die 't pijpje ons meer doet smaak'lijk zijn,
 En wascht, slechts voor een matig loon,
 Het ongeklaarde vocht zóó schoon,
 Dat men bij vriend'lijke avondkout,

Al drinkend zijn verstand behoud,
 En menig franschman, zag hij 't nat,
 Gebotteld van 't gestreeken vat,
 Bij zijn geliefkoosd *sacre* zwoer:
 »Dat kind heeft niets meer van zijn *moër*!«
 't Is Holland. — En wie is de baas
 In 't maken van die lekk're kaas,
 Die met een luchtig stuk beschuit
 De smaak der wijn zoo heerlijk fruit,
 Die gansch Europa, zelfs de Brit
 Die zooveel ijd'le trots bezit,
 Hoe of de belg uit spijt ook smaalt
 Bij centnaars koopt en duur betaald?
 't Is Holland; — ja, geen land op aard
 Maakt vruchten zoo alom vermaard;
 En, hoe de belg ook WILLEM hoont,
 Zijn beeldt'nis met een kaaskroon kroont,
 't Strekt slechts tot 's Vorsten roemvermeer,
 Want: *Hollands rijkdom, Nassaus eer!*

Maar, hoe! zie ik daar aan de Zaan
 Een talrijk reuzenleger staan?
 Zoo riep, bestond ooit zulk een zot,
 Gewis *Cervantes* DON QUICHOT,
 En vond, trok hij er eens op af
 Met duizend *SANCHO's* nog zijn graf

In de olie, die de nijverheid
 Daar tot ons aller nut bereid. —
 Eens trok de belg als Spanjes held
 Op 't heir, met belgsche wind, te veld,
 En kocht, op 't nadren van de kou,
 Meer olie dan men leev'ren zou.
 Zoo dacht hij, maar aan 't noordsch verstand
 Heeft hij zijn zuider beurs gebrand,
 En riep vast in zijn dommen waan:
 »Dat volk pompt olie uit de Zaan!»

En dan der dichtren veldbanier,
 Dat zaanlandsch wijd beroemd papier!
 Waar bergde men al 't hengstensop?
 Waar bleef men met dat, *Op! Op! Op!*
 En al die *Willems van Nassouw*,
 Geschud, als 't ware, uit de mouw?
 Als zaanland en als veluwzoom
 Eens al zijn raders hieldt in toom,
 En onze nijvre rijmeldrift
 Niet werd vereeuwigd in geschrift,
 En tot den nazaat overkwam
 Door d' omslag van een boterham.
 Of, leve Hollands nut papier!
 Door 't zakje van den kruidenier.

Die vent, die 't zuiden gul ontvong
 Wijl hij van *dolle* schapen zong,
 Had van ons spreekwoord wel gehoord,
 Dat aldus luid: *Het soort zoekt soort.*
 En daarom was, naar 'k billijk gis,
 Hem Hollands ras tot ergernis.
 FONTAN die *dolle* schapen vent,
 Wist wel, had hij zich hier gewend,
 Dat aan der Texellaren strand
 En in der Vriezen weeldrig land,
 Veel schaapjes zijn, schoon nimmer dol,
 Maar rijk bevracht met kostbre wol,
 Waarvan de Leidsche nijverheid,
 Een dekensoort, zoo goed bereid,
 Dat menig belgsche *Sans-culot*
 Die met het fransche vrijheids rot,
 Als een geschoren muis zoo kaal,
 Eens overtrok langs Maas of Waal,
 Zal roepen, als hem 't kwaad berouwd,
 Ons, in dien tijd en nu gebrouwd,
 Maakt hem eens de armoe koud en stijf;
 Ach! lag zoo 'n deken op mijn lijf!

En, Vrieslands hoog geroemd saijet,
 Waar 't vrouwtje naauw de naald in zet
 Of maakt een kous meer sterk en goed

Dan 't beste engelsch weeftuig doet.
 Ja, kunst! die pratend wordt verrigt
 U voegt een plaats in 't lofgedicht,
 Want, stond het aan de vrouwtjes maar,
 Zij breidden Neêrland aan elkaêr.

En dan ons linnen; het damast
 Waar Haarlems vlijt ons op vergast,
 En dat op onzen disch gespreid,
 De spijs een hooger geur bereid!
 Dat laken: Utrechts roemrijk zwart
 En Leidens blaauw, dat alles tart
 In sterkte en kleur, en nooit verschiet,
 En bij zijn dragt een blijk ons biedt,
 Dat Hollands trouw en Hollands kleed,
 Nooit zwicht of van verkleuren weet. —
 Dat loodwit, welk een tol 't betaald,
 Toch nog door vreemden afgehaald;
 Dat blaauw, die kunst-asch; och! zooveel,
 Ook zelf dat valsche belgisch geel;
 De gantsche borstelmakerij
 Hield mij niet met haar kwasten bij,
 Als 'k al de kwasten van deez' tijd
 Een streek gaf met wat Hollands vlijt,
 En *Chemisch* onderzoek ons wrocht
 En nimmermeer heeft uitverkocht.

Ja: schimp de franschman op het slijk
 Dat aanspoelt, het maakt Holland rijk:
 Wij scheppen het of 't goudstof waar
 En maken het tot steenen klaar
 Voor sluizen, waar geen lek in druipt,
 En 's noods den muiter door verzuipt.
 En huizen? ja, meer hecht en sterk
 Dan belgisch brodd'lig pleisterwerk,
 Al heeft het ook Hotels fatsoen,
 't Is om den schijnglans niet te doen.
 Wij bouwen huizen zelfs van hout,
 Aan 't bruisschend zeenat toebetrouwd,
 Waarvan één enkeld meerder schat,
 Slechts op één reis, in zich bevat
 Dan 't geen de belg, uit vrijheidsmin
 Brengt als gevraagde schatting in.
 Ja, scheld ons Holland noordsch en koud
 Het maakt, uit hout en steenen, goud.

Maar, hoe! wie wenkt mij daar alzoo?
 Zijt gij het ROBBERT HENNEBO?
 Uw schim kijkt mij zoo zuinig aan
 Als had ik waarlijk iets misdaan.
 Denk niet dat ik iets goeds vergeet,
 Hoewel ik juist niet alles weet.
 Maar, schoon 't niet daad'lijk in mij kwam,

De zwarte rookwolk van Schiedam
 Stijgt ons te dikwerf in 't gezigt,
 En dan die plaats, die nader ligt,
 Dat stedeke, van omvang klein,
 Doch groots op d' inboorling PIET HEIN;
 Ook Rotte's vest, 't brengt al te zaam
 Mij voor den geest, den drank, wiens faam
 Zoo algemeen is uitgebreid
 Dat, zonder uw uitmuntend pleit,
 Reeds 't overdruk gebruik bewijst,
 Hoe krachtig men door daden prijst
 De zuivre proef van 't geestrijk vocht,
 Door eigen en door vreemd gezocht;
 Ja, bragt men, 't geen dat hier en daar
 Gestookt wordt, 's jaars eens bij elkaër,
 Het groote Heidelberger vat
 Was tot vergadering van het nat,
 Van eenen dag, naauw groot genoeg;
 En zoo men naar de waarheid vroeg,
 Elk brander, op zijn branderstrouw,
 En dat 's, *kijk af!* eens biegten wou
 Wat nat hij zoo al daaromtrent
 Des jaars, het zij *met* rijks-consent,
 Het zij *zonder*, doch dit 's verkeerd
 En doet een elk niet, *debiteerd*,
 Ik wed dat het bijna een plas

Zoo groot als die bij Gouda was;
 En dit 's een baasje van ons land,
 Ten minsten op zijn ouden stand,
 Want sints men aan 't omdijken toog
 Moet hij 't reeds zijn of is haast droog.

Neen! hoe dan ook de kniezer doemt
 Wat drink-graag als Jenever roemt,
 Ik heb 't op hoogen prijs gezet:
 Want drinkend stijven wij 't *budget*
 Des jaars met meer dan *twee* millioen,
 Welk volk zou dit al borrh'end doen?
 De belg zelfs zoo vol *liberteit*,
 Die zoo *lawaaijt* van nijverheid,
 Drinkt tot zoo 'n stijving van 's Rijks kas,
 Gewis eerst een tiendubb'le plas. —

En dan . . . doch 'k heb genoeg genoemd.
 Gij die het nijvre Holland doemt,
 Komt hier, met eigen oogen ziet
 Wat u dit kleine landje biedt;
 Doch, neen! 'k roep u niet naar dit oord,
 'k Weet hoe 't den vreemdling steeds bekoort,
 Die, wat hij schrolt en wat hij bromt,
 Toch *ongeropen* herwaards komt,
 En veel van 't lieve Holland houdt,
 Om Hollands trouw . . . en Hollandsch goud.

Kortom, dit land zoo handelrijk
Telt tevens menig nut fabriek :
Het heeft zijn dubble visscherij ,
Zijn landbouw , en dan nog daarbij
Zoo menig sierlijk kunstgewrocht ,
Dat men vergeefs bij vreemden zocht ,
En wat ik immer prijzen zal ,
Ik roem steeds HOLLAND BOVEN AL.

HEND^r. KUYPER, GZ.

Rotterdam 9 December 1830.

Het Stukje, *de Belgische Nijverheid*, ook buiten Rotterdam verspreid zijnde, zoo wierdt eene opheldering op het artikel *rustbewaarders*, noodzakelijk; dezelve volgt hier om die rede, benevens nog eenige anderen, welke voor sommige lezers wellicht niet overbodig zijn.

BELGISCHE NIJVERHEID.

Pag. 3. Rustbewaarders. Toen men in de maand October j. 1. er aan dacht om te Rotterdam een corps rustbewaarders uit den fatsoendelijken stand operigten, stelden de ontwerpers eener monteering een chacot voor, van *bordpapier*.

Pag. 5 BUFFON. De boekdrukker *Le Jeune* te Brussel, beloofde bij een prospectus van den jare 1828, eene volledige uitgave van Buffon en zijne navolgers, in 120 livraisons, voor f 84; thans heeft men reeds 126 livraisons; bij deszelfs hollandschen Correspondent ingeteekend hebbende, bleef ik geen bezitter van het eerste prospectus en liet in 1830 er een door een vriend te Brussel bij eerstgenoemde uitgever afhalen; doch, leve de belgische trouw! men had een ander prospectus gedrukt, volgens welke thans die uitgave op f 150 zal komen.

HOLLANDSCHE NIJVERHEID.

Pag. 1. Fransche slijk. Het is bekend dat Buonaparte, Holland aldus noemde.

Pag. 6. FONTAN, Schrijver van een stukje: *Het dolle Schaap* onder de regering van *Charles X*, en tegen dien koning gerigt. Door de regtbanken vervolgd en gevonnisd, vlugtte hij naar België en vereenigde zich daar met de belgsche onruststokers. Het verblijf aldaar werdt hem echter ontzegd en hem een verblijfplaats in het noordelijk gedeelte van Holland aangewezen, doch opgestoot door de zijnen versmaadde hij die gastvrijheid, zwierf eenige dagen als banneling rond tot hij in Frankrijk gearresteerd en vastgezet, doch kort daarna met den val van *Charles X* eigendunkelijk ontslagen werd.

Pag. 8. ROBERT HENNEBO. Tapper te Amsterdam, onder de geestige dichters van vroegere eeuw, bekend door zijn *Lof der Jenever*.

